

maatschappijwetenschappen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB3 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
 - b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.
- Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 72 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 De NPO vernieuwt na bezuinigingen

- 1 **maximumscore 2**
 - de bindende functie 1
 - Volgens Gerard Timmer is de NPO de enige plek waar bijna 15 miljoen Nederlanders 'samenkomen' / kennismaken van elkaars standpunten / luisteren naar elkaars verhalen / elkaar inspireren / van elkaar leren en dat kan bijdragen aan de onderlinge binding van mensen 1
- 2 **maximumscore 2**
 - Bij een staatsomroep bepaalt de overheid (machthebber) de programmering en/of wat wordt uitgezonden 1
 - In regel 9 noemt Gerard Timmer de NPO onafhankelijk. Een staatsomroep is afhankelijk van de overheid 1
- 3 **maximumscore 4**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

 - a
 - Het commerciële RTL Nederland heeft winstmaximalisatie als doel en de NPO heeft dat doel niet. De NPO streeft naar kwalitatief hoogwaardige programma's, kwalitatief hoogwaardige informatie en pluriformiteit ter ondersteuning van de democratie. Kwaliteitseisen zijn voor de commerciële een middel om hun winstdoel te realiseren terwijl de NPO zijn bestaansrecht verbindt aan zijn (niet commercieel gedefinieerde) maatschappelijk nut 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

b

- RTL Nederland richt de programma's van elk van zijn zenders op één afgebakende consumentengroep omdat een zender op die wijze aantrekkelijk is voor een bepaalde groep adverteerders. Dat is nodig voor de inkomsten van RTL.
Bij de profilering van Nederland 1, 2 en 3 is niet die gerichtheid op consumentengroepen te herkennen. Wel kun je zien dat gezocht is naar een indeling waarbij alle Nederlanders bediend kunnen worden en waarbij bovendien ook veel ruimte besteed wordt aan informatie, achtergronden en cultuur

2

Opgave 2 Wangedrag door wetenschappers

4 maximumscore 3

- witteboordencriminaliteit 1
- Witteboordencriminaliteit wordt vooral gepleegd door mensen uit de midden- en hogere milieus. Wetenschappers worden tot die milieus gerekend 1
- Witteboordencriminaliteit is niet goed zichtbaar / moeilijk op te sporen. Wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan door hoger opgeleiden en weinig mensen beschikken over voldoende tijd, kennis en inzicht om het onderzoek te controleren. Wetenschappelijk onderzoek wordt bovendien vaak in afzondering uitgevoerd. Daardoor is deze vorm van criminaliteit moeilijk op te sporen 1

5 maximumscore 2

Gevolgen van criminaliteit zijn in te delen in materiële en immateriële gevolgen.

- Voorbeelden van een materieel gevolg zijn: 1
 - Als een wetenschapper door zijn fraude onderzoeksgelden krijgt dan gaan die gelden daarmee niet naar een ander die daardoor inkomensschade lijdt.
 - Frauduleus onderzoek levert geen kennis op en is een vorm van geldverspilling.
 - Het wordt voor andere onderzoekers moeilijker om onderzoeksgelden te krijgen.
 - Er zijn kosten verbonden aan opsporing en berechting.
- Voorbeelden van een immaterieel gevolg zijn: 1
 - Verlies van vertrouwen in anderen, organisaties en de samenleving als geheel.
 - Het ontstaan van morele verontwaardiging.
 - Aantasting van het rechtsgevoel.
 - Verandering van opvattingen van goed en kwaad.
 - Ontstaan van negatieve beeldvorming ten aanzien van een bepaalde groep mensen, in dit geval de groep wetenschappers.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerking

Voor alleen het noemen van 'materiële en immateriële gevolgen' wordt geen scorepunt gegeven. Alleen wanneer een juist voorbeeld van een dergelijk gevolg wordt gegeven, wordt 1 scorepunt toegekend.

6 maximumscore 2

- Bijvoorbeeld een van de volgende uitwerkingen: 1
 - De overweging dat 'de heer Stapel zijn doctorstitel heeft ingeleverd' kan bijvoorbeeld als volgt uitgewerkt worden: Inleveren van de doctorstitel is een zeer ernstige degradatie voor een onderzoeker en daardoor wordt de kans klein dat hij opnieuw dergelijke fouten zal gaan maken.
 - De overweging dat 'hij heeft meegewerkt aan het onderzoek' kan bijvoorbeeld als volgt uitgewerkt worden: Uit het feit dat hij heeft meegewerkt blijkt dat hij inziet dat hij fout was en dat inzicht kan hem behoeden voor het opnieuw maken van een dergelijke fout.
- Uitleg: Relatieve theorieën rechtvaardigen een bepaalde afdoening met het oog op de toekomst. Een afdoening is goed als de veroordeelde door die afdoening niet zal recidiveren en dat lijkt men hier te kunnen verwachten 1

7 maximumscore 2

- Voorbeeld van een juiste uitwerking is:
 - De overweging dat 'de heer Stapel reeds ingrijpende gevolgen van zijn handelen heeft ondervonden' kan bijvoorbeeld uitgewerkt worden met: Gevolgen die ingrijpend zijn komen hard aan en daarmee is de straf in balans met de ernst van het gepleegde delict 1
- Uitleg: Absolute theorieën zijn vergeldingstheorieën en rechtvaardigen een straf als volgt: Omdat misdaan is moet de straf volgen. Dit delict is ernstig en daar passen maatregelen bij die ingrijpend zijn en hard aankomen 1

8 maximumscore 1

Dan had het OM de zaak aan de rechter voor moeten leggen en een vrijheidsstraf moeten eisen. Het OM had de zaak dan niet zelf af kunnen handelen.

9 maximumscore 2

De conclusie (dat twee procent van de onderzoekers wel eens gegevens verzonnen, vervalst of veranderd heeft) is niet valide omdat dit percentage de uitkomst is van een zogenaamd zelfrapportage onderzoek. Van zelfrapportage als onderzoeksmethode is bekend dat er bij ernstige zaken vaak sprake is van onderrapportage. Derhalve kun je stellen dat de kans groot is dat de uitkomst niet overeenkomt met de werkelijkheid. Validiteit houdt in dat een onderzoek datgene meet wat gemeten moet worden.

Opgave 3 Misstanden in de champignonteelt

10 maximumscore 3

- De uitzending vervulde een waakhond-/controle-/onderzoeksfunctie 1
- Voor het beschrijven van de politieke rol moet de kandidaat twee van de drie onderstaande gecursiveerde begrippen gebruiken: 2
 Voor de politiek vervulde het programma de rol van *poortwachter*.
 Want door de uitzending kwam het onderwerp op de *politieke agenda*.
 Er was dus sprake van *invoer*.

Opmerking

Wanneer maar één juist cursief relevant begrip is genoemd, 1 scorepunt toekennen.

11 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Doordat de media onafhankelijk zijn kunnen journalisten, zonder angst voor verlies van werk of inkomen, de misstanden in de champignonteelt aan de kaak stellen. Daardoor komt onrecht boven tafel. Dat kan vervolgens aangepakt worden en dat is belangrijk voor de rechtsstaat.

12 maximumscore 3

- In de Kamervraag is de controlerende taak van de Kamer te herkennen 1
- Asscher wordt aangesproken op de uitvoerende taak van de regering. De rechten van werknemers en de administratieve plichten van werkgevers zijn vastgelegd in wetgeving en zijn onderwerp van regeringsbeleid. Aan Asscher wordt een vraag gesteld over de problemen die hij op dat vlak tegenkomt en dat is onderdeel van het uitvoeren van beleid 2

13 maximumscore 3

Voorbeelden van actoren en machtsbronnen zijn (drie van de volgende):

- Werkgevers beschikken over de machtsbronnen: geld/bezit/vermogen; positie.
- De minister beschikt over: de wet / wettelijk gezag; rechten / formele bevoegdheden; kennis/deskundigheid; persoonlijkheid / charismatisch gezag; sleutelpositie bij overheid.
- De media beschikken over: kennis; sleutelpositie als het gaat om publicaties.
- De werknemers in de champignonteelt beschikken over: rechten; steun van de bevolking.
- De Kamer beschikt over: de wet; positie; bevoegdheid.

per juiste koppeling van een verschillende machtsbron aan een actor 1

Vraag	Antwoord	Scores
14	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het recht om vrij in andere lidstaten te mogen reizen/werken/wonen • Het recht op toegang tot de sociale zekerheid van andere landen 	<p style="text-align: right;">1 1</p>
15	maximumscore 6	
	Voorbeeld van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> – Fair Produce is te verenigen met de Christendemocratie. Uitleg: Het ideaal van de voorzitter is ‘maatschappelijk verantwoord’ ondernemen en dat past bij het Christendemocratische idee van de verantwoordelijke samenleving. 	
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> – Fair Produce is te verenigen met de Sociaaldemocratie. Uitleg: Het keurmerk is een initiatief van producenten / handelsbedrijven in samenwerking met werknemersorganisaties. Dit past bij het Christendemocratische idee dat samenwerking goed is / van gespreide verantwoordelijkheid. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Fair Produce is te verenigen met de Sociaaldemocratie. Uitleg: Veel arbeidsmigranten vormen door gebrekkige kennis van de Nederlandse taal en regelgeving een kwetsbare groep. Een stichting die zich hardmaakt voor een ‘fair’ loon voor deze groep past bij het voor de sociaaldemocratie kenmerkende idee van solidariteit / dat bestaanszekerheid bevordert moet worden voor kwetsbare groepen in de samenleving. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Fair Produce past minder goed bij het Liberalisme. Uitleg: Het keurmerk leidt tot extra regelgeving / ingrijpen in de markt en marktwerking / afgedwongen sociale regelgeving / overheidsbemoeienis onder meer door subsidie van provincies / besluitvorming niet door de vrije markt van individuele actoren maar door voortdurend gezamenlijk overleg van meerdere betrokkenen en belangenorganisaties. Dit past niet bij het kenmerkende idee van het Liberalisme dat gestreefd moet worden naar vrije marktwerking. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • voor het noemen van de drie politieke ideologieën met een juist kenmerkend idee (1 scorepunt per juiste combinatie) 	<p style="text-align: right;">3</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • voor het juist uitleggen (1 scorepunt per juiste combinatie van ideologie, kenmerkend idee en het keurmerk Fair Produce) 	<p style="text-align: right;">3</p>

Opgave 4 Europees toezicht op nationale mediawetgeving

16 maximumscore 6

- De vrijheid van meningsuiting (artikel 7 van de Grondwet) is vastgesteld door de Nederlandse wetgever / het parlement in samenwerking met de regering 1
 - Dit recht is bedoeld voor iedereen die zich in Nederland bevindt 1
- Ook goed:
- De vrijheid van meningsuiting (artikel 10 van het EVRM) is vastgesteld door de Raad van Europa 1
 - Dit recht is bedoeld voor de mensen die zich bevinden in de landen die vertegenwoordigd zijn in de Raad van Europa 1
 - Het recht op informatie (artikel 10 van het EVRM) is vastgesteld door de Raad van Europa 1
 - Dit recht is bedoeld voor de mensen die zich bevinden in de landen die vertegenwoordigd zijn in de Raad van Europa 1
 - Het recht van onafhankelijkheid van een redactie (vastgelegd in het redactiestatuut) is het resultaat van onderhandelingen tussen werknemers en werkgevers bij nieuwsorganisaties 1
 - Dit recht is bedoeld voor redacties 1

17 maximumscore 3

- De (economische) crisis is de omgevingsfactor en deze wordt genoemd in de regels 46-50 1
- Voorbeeld van een juiste uitleg is:
- De crisis maakt concurrentieverhoudingen scherper waardoor bedrijfsresultaten voor mediabedrijven zwaarder gaan wegen. De baanzekerheid van journalisten neemt door de crisis af. Om hun werk te behouden kunnen ze geneigd zijn om zich meer te laten leiden door verkoopbaarheid van informatie (wat veel directies erg belangrijk vinden) dan door journalistieke criteria. Dit kan ten koste gaan van de integriteit van de nieuwsverschaffing en die zou beschermd moeten worden met de voorstellen 2

18 maximumscore 2

- De vraag past bij de beleidsvoorbereidende taak van de Europese Commissie 1
- Zij bereidt besluiten voor en daarbij past het dat ze zaken eerst onderzoekt 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 3

Drie van de volgende:

- een beperkte wetgevende bevoegdheid op alle terreinen
- het ontbreken van vergaande controlefuncties ten opzichte van de overige Europese organen
- het EP heeft geen direct initiatiefrecht
- er is een zwakke relatie met de achterban
- de burgers van de lidstaten stemmen niet op kandidaten voor het parlement als geheel, maar op nationale kandidaten
- de politieke strijdpunten bij de verkiezingen zijn in de praktijk nationale strijdpunten
- niet het EP, maar de regeringen van de lidstaten dragen de leden van de Europese Commissie voor
- het EP kan niet de individuele Commissarissen naar huis sturen

per juist voorbeeld

1

20 maximumscore 3

- De volgende twee eisen:
 - de landen moeten democratische instellingen hebben
 - de landen moeten een rechtsstaat zijn
- Een argument dat past bij de eis over democratische instellingen houdt in dat onderzoeksjournalistiek een democratische functie heeft. Dit argument staat in de regels 32-33
- Een voorstel dat past bij de eis over de rechtsstaat houdt in dat bijvoorbeeld minimumnormen voor het recht op vrijheid van meningsuiting in de richtlijn moeten worden opgenomen. Dit voorstel staat in de regels 41-42

1

1

1

21 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De minister mag zich niet bemoeien met de inhoud van de programma's.

22 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Reclame in en sponsoring van nieuwsprogramma's is verboden.

23 maximumscore 1

Voorbeelden van een evaluatieve vraag op grond van het gevraagde onderzoek zijn:

- Met welke beleidsoptie kan de bestaansonzekerheid van journalisten door de EU het beste veiliggesteld worden?
- Met welke middelen kan de EU het beste de mediavrijheid waarborgen?
- Moet de EU de crisis aanpakken om de mediavrijheid te waarborgen of heeft ze ook andere mogelijkheden?

Vraag	Antwoord	Scores
24	maximumscore 4	
	a	
	<ul style="list-style-type: none"> Betrouwbaarheid van bronnen gaat over de geloofwaardigheid, over de vraag of de bron gegevens kan opleveren die als feitelijk juist kunnen worden beschouwd. Dit wordt vastgesteld door onder andere te kijken naar waar de informatie vandaan komt, wie de informatie aanlevert, met welk doel informatie geleverd wordt, of feiten van meningen gescheiden zijn etc. 	2
	b	
	<ul style="list-style-type: none"> Betrouwbaarheid van een methode gaat over de mate waarin de gebruikte methode dezelfde uitkomsten geeft wanneer de methode een tweede keer gebruikt wordt. Door een onderzoek meermaals uit te voeren kan de betrouwbaarheid ervan worden vastgesteld 	2

Opgave 5 Boom is ho!

25	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Het betreft een ernstig strafbaar feit Dat valt af te leiden uit het gegeven dat de zaak dient voor de meervoudige kamer 	1 1
26	maximumscore 2	
	Naast de schuldvraag oordeelt de rechter over een passende sanctie. De rechter kan in de strafmaat wel rekening houden met de emoties van de vrouw, bijvoorbeeld door een lagere straf te geven.	
27	maximumscore 2	
	Twee van de volgende:	
	<ul style="list-style-type: none"> De vraag of het feit bewezen is / of het strafbaar is / of alle bestanddelen uit de delictsomschrijving bewezen zijn / of er sprake is van een wetsovertreding. De vraag of het gedrag wederrechtelijk is / of er geen sprake is van een rechtvaardigingsgrond. De vraag of het feit aan de schuld van de dader te wijten is / of er geen beroep gedaan kan worden op een schulditsluitingsgrond. 	
	per juiste vraag	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 3

Een volledig antwoord bevat 9 antwoordelementen.

Voorbeeld van een juist antwoord is:

	sanctie	soort sanctie	doel of functie van de sanctie
1	240 uur werkstraf	hoofdstraf	vergelding
2	twee maanden voorwaardelijk	hoofdstraf	speciale preventie
3	ontzegging rijbevoegdheid	bijkomende straf	beveiliging van de samenleving

voor elke drie correct geplaatste antwoordelementen

1

Opmerking

Ook andere doelen van straf kunnen correct zijn. Het maximale puntenaantal mag echter alleen maar gegeven worden als de drie genoemde doelen verschillend zijn en correct geplaatst zijn.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

- tekst 1 naar: <http://www.publiekeomroep.nl/organisatie/pers/artikelen/ondanks-bezuinigingen-veel-nieuwe-programma's-bij-npo>, 29 augustus 2013
- tekst 2 naar: <http://www.telegraaf.nl/binnenland/article20826040.ece>, 31 oktober 2011
- tekst 3 naar: <http://www.om.nl/actueel/nieuws-persberichten/@161124/transactie/>, 28 juni 2013
- tekst 4 naar: Aafke Komter, Laakbare wetenschap, Over alledaagse verleidingen en normoverschrijding in de wetenschap, Mens & Maatschappij, december 2012, 87e jaargang nr. 4, pp. 415-436
- tekst 5 naar: <http://keuringsdienstvanwaarde.kro.nl/seizoenen/2012/afleveringen/> 20 december 2012/verhalen_van_poolse_medewerkers_in_de_champignonteelt, 20 december 2012
- tekst 6 bron: Nieuwsbericht Rijksoverheid.nl, 28 december 2012,
<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/szw/nieuws/2012/12/28/asscher-wil-einde-aan-middeleeuwse-toestanden-champignonsector.html>
- tekst 7 naar: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/01/07/antwoorden-kamervragen-uitbuiting-champignonkwekerijen.html>, 7 januari 2013
- tekst 8 naar: <http://www.fairproduce.nl/index.asp?lang=nl&id=88>, juni 2013 (geraadpleegd laatste keer 14 oktober 2013)
- tekst 9 naar: REF: 20130520IPR08584, Persbericht Europees Parlement Plenaire vergadering Persbericht - Grondrechten / Cultuur – 21 mei 2013 - 13:40
- tekst 10 naar: Lars Kuipers, Opportuun 4, april 2013, p. 1